

Udenrigsministeriet

Folketingets Finansudvalg

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Telefon +45 33 92 00 00
Telefax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
<http://www.um.dk>

Bilag	Sag/ID Nr.	Enhed	Dato
	2021 - 33302	MNS og APD	12. oktober 2021

FIU alm. del – svar på spørgsmål 113 vedrørende L 239 Forslag til Finanslov for finansåret 2022 efter ønske fra Rune Lund (EL) stillet den 15. september 2021 til ministeren for udviklings samarbejde

Spørgsmål 113

Vil ministeren udfolde, hvor stor en andel af Nærområde- og migrationsfonden, jf. herom på konto 06.32.10, som bruges på udgifter i henholdsvis Danmark, EU og til hjemsendelse og migrationsbekæmpende foranstaltninger? I forlængelse heraf bedes ministeren oplyse:

a. Hvordan sikres det, at demokrati og menneskerettigheder også er fundamentet for den væsentlige andel af bistandsmidlerne, der er afsat til nærområder og migration? Såfremt dele af bistandsmidlerne vil gå til samarbejde om grænsekontrol, hvordan sikres det da at dette arbejde tager en menneskerettighedsbaseret tilgang (her tænkes bl.a. på aktører som Frontex og nationale grænseagenturer, der tidligere har været associeret med push back og andre menneskerettighedskrænkelser)?

b. I lyset af, at migration og nærområder er prominente i den udviklingspolitiske strategi med fokus på at forebygge irregulær migration og skabe samfund, hvor mennesker kan se en fremtid for sig selv, bedes ministeren redegøre for, hvordan der sker et bidrag til dette via de meget signifikante midler, der er afsat på finanslovsforslaget til at forebygge irregulær migration og fordrivelse fremfor at investere i at fastholde mennesker, der allerede er flygtet, i nærområderne for at forhindre videre bevægelse mod Europa. Endvidere bedes ministeren redegøre for rationale bag oprettelsen af en nærområde- og migrationsfond og i forlængelse heraf redegøre for, hvordan civilsamfund m.fl. kan se, hvad midlerne reelt anvendes på, herunder få vished, om midlerne bidrager til udvikling og ikke finansierer flygtningepolitik.

c. Hvordan bidrager de 300 mio. kr. af bistandsmidlerne til udvikling? Hvor mange af midlerne afsat til migration og nærområder vil gå til styrket grænsebevogtning, herunder via aktører som Frontex (EU's grænseagentur), EASO (Europæiske Asylstøtte-agentur), og IOM (Den Internationale Migrationsorganisation)? Kan regeringen garantere, at de indsatser, der finansieres, er menneskerettighedsbaserede, som den udviklingspolitiske strategi siger er udgangspunkt for Danmarks udviklingsarbejde?

Svar

Nærområde- og migrationsfondens overordnede formål er at samle, sammentænke og synliggøre, hvad der årligt er afsat på en række budgetlinjer på Finansloven til nærområder og migration. Derudover har fonden til hensigt at styrke den strategiske styring og fleksibilitet i forhold til regeringens vision for og arbejde med at fremme et retfærdigt og humant asylsystem, som også omfatter at hjælpe flere bedre i nærområderne. Fonden består af fem separate budgetlinjer, som også var på finansloven i 2021, og som alle på forskellig vis understøtter visionen. Konkret foreslås det, at der under nærområde- og migrationsfonden i 2022 afsættes:

- 300 mio. kr. til et retfærdigt og humant asylsystem, herunder 110 mio. kr. til at fremme samarbejdet om tilbagetagelse og 190 mio. kr. til teknisk bistand og kapacitetsopbygning af migrationsmyndigheder.
- 50 mio. kr. til FN's migrationsorganisation (IOM) til at forebygge irregulær migration i Afrika.
- 15 mio. kr. til fremme af fælleseuropæiske migrationsindsatser, herunder til at understøtte og bidrage til at forme EU's strategiske migrationspartnerskaber med tredjelande.
- 200 mio. kr. til at etablere en pilotmodel for fremtidens flygtningerespons, der eksempelvis bidrager til at øge flygtninge og fordrevnes adgang til selvforsørgelse og offentlige serviceydelser, såsom sundhed og uddannelse.
- 75 mio. kr. til øvrige nærområde og migrationsindsatser, herunder til at styrke modstandskraften og skabe bedre lokale levevilkår i Nordafrika.

Den konkrete udmøntning af ovenstående midler i form af indsatsområder og implementerende partnere er endnu ikke fastlagt. Det er derfor heller ikke muligt på forhånd at sige, hvor mange midler der i 2022 vil blive anvendt til eksempelvis grænsekontrol samt hvilke partnere, der konkret vil være modtagere af midlerne. Midlerne udmøntes i dialog mellem Udenrigsministeriet

og Udlændinge- og Integrationsministeriet, mens det forvaltningsmæssige ansvar alene ligger hos Udenrigsministeriet.

Alle indsatser, der finansieres over fonden, er efterspurgt af modtagerlandene og har til formål at fremme udviklingen i modtagerlandene. Alle midler under fonden vil - som det er tilfældet for al udviklingsbistand - blive programmeret og implementeret i overensstemmelse med OECD DAC's kriterier for, hvad der kan opgøres som udviklingsbistand. Det betyder også, at midlerne i udgangspunktet ikke vil blive anvendt i Danmark eller i EU, da ingen EU-lande fremgår af OECD DAC's liste over modtagere af udviklingsbistand.

Midlerne vil blive programmeret ud fra en sammenhængende tilgang til migrationsruterne ("*whole of migratory route*"), hvilket betyder, at oprindelse-, transit- og destinationslande såvel som værtsamfund for flygtninge- og irregulære migrationsbevægelser vil være centrale modtagerlande af midlerne under fonden. Eksempelvis har lande i Sahel, i Nordafrika og på Vestbalkan modtaget midler fra den samme hovedkonto i 2021 (§ 06.32.10. Migration).

For så vidt angår spørgsmålet om menneskerettigheder, vil jeg gerne understrege, at overholdelsen af menneskerettighederne er en grundsten i Danmarks udviklingssamarbejde og desuden udgør fundamentet i den nye udviklingspolitiske strategi 2021-2025 "Fælles om Verden". Det er et ufravigeligt krav til alle vores partnere, at de arbejder ud fra en rettigheds- og kønsbaseret tilgang. Internationale organisationer, såsom NGO'er og FN-organisationer, vil være vores foretrukne implementeringspartnere under fonden. Deres arbejde beror på internationale menneskerettighedsstandarder, og vi har tillid til, at vores partnere sikrer, at projekterne implementeres i overensstemmelse med menneskerettighederne og inden for projektets rammer. Derudover har vi altid løbende dialog og tilsyn med vores partnere, herunder ift. resultater og udfordringer i projektimplementeringen.

I 2021 har Danmark blandt andet støttet FN's migrationsorganisation (IOM), International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) og Mixed Migration Centre (MMC) over nærværende hovedkonti. Der er ikke planer om at støtte Frontex over udviklingsbistanden.

Med venlig hilsen

Flemming Møller Mortensen